

raspravu. A kako je jak dojam, što ga članak ostavlja u našoj duši! Upravo se veselimo, što su iskopine babilonske potvrdile povijest, kako je kazuje sveto pismo staroga zavjeta. Radujemo se, što iza ovih asirskih nalaza božanski karakter svetoga pisma još jače izbija. Umiruje nas što ovom prigodom na vlastite oči gledamo, da ne treba vjerovati svakom zaključku tako zvane poredbene znatnosti religijâ; da se ne valja pozdavati u pučko prikazivanje historije religijâ; da ne treba odmah primati i filozofskih ili religioznih izvoda pojedinih makar i glasovitih asirioloških lingvista. Dokazano je eto: da pojedini lingvisti često tvrde, što kasnije drugi pobiju; da često hipotezu iznose kao gotovu istinu; što više, da se nagje i takovih, koji izvlaču i interpoliraju tekst, samo da tobože dokažu svoju unaprijed sazdanu antikatoličku tvrdnju. Pobuguje nas na rad, što saznajemo, da doista imade sličnosti između mnogih kazivanja svetoga Pisma i babilonskih iskopina. Stručno proučavanje valja da nas uvjeri, kako su pisci Svetoga pisma doista poznavali tradicije babilonskih suptlemenika, ali kako su ipak bili u svom radu nezavisni.

No baš iza iskopina babilonskih je upravo očevidno, da izraelski pisci u ovim prilikama ne bi bili mogli bez osobite i izvanredne svrhunaravne pomoći Božje (inspiracije) očuvati tako čisto mono-teističko vjerovanje, tako čisti kult, tako savršen moral i t. d. Babilonske su dakle iskopine više koristile ugledu svetog Pisma, nego što su tendenciozni asiriolozi mogli naškoditi.

Jednako je majstorski obragjen

članak A. Durand-a: „Critique Biblique“ u 58 kolona. Pravi je to enchiridion za modernu introdukciju u Sveto pismo. — Kratki člančić Bruckerov: „Deluge“ kazuje nam u 5 kolona sve, što o tom toliko pretresanom pitanju valja znati. — U moralu će se jedva naći jasnije i aktuelnije obragjenih članaka od Moisant-ova „Conscience“ i Munyuck-ova „Determinisme“. — O Kantovu kriticismu i njegovim posljedicama nije gotovo moguće kraće, točnije i bolje raspravljati, nego što tu piše Valensin „Criticisme kantien“. — Krasnu i potpunu pouku nose nam historični članci: Croisades (L. Brehier), Canossa (Guilleux), Barthélemy (Brière); juridički: Curie Romaine, Congrégations romaines; socijalni: Droit divin des Rois, du seigneur i t. d. i t. d.

Nije moguće iznijeti svih ljepota ovog apologetičnog rječnika. Treba ga nabaviti i čitati. Onda će svak vidjeti, koju nam kolosalnu pruža korist, ali i koliko duševno uživanje!

Dr. Franjo Barac.

I. Catherinet: Le rôle de la volonté dans acte de foi. Langres, dobiva se kod pisca, 1908. str. 113.

Koju ulogu imade volja kod kompliciranog sistema psiholoških čina, koji pripravljaju i konstituiraju čin vjere kod posve normalnog čovjeka, to je problem kojega si je stavio pisac. On to pitanje riješava s obzirom na sve glasovitije teologe. Uspjelo mu je mnogu nejasnost razbiti i gdje koje je pitanje osobito dobro precizirao.

Lagrange P. M. J. Études bibliques. Le Messianisme chez les Juifs (150 avant J. Ch. à 200